

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se
styrelsen-var-d-bildning@uppsala.se

Rektorn vid Almunge skola
ewa.hjelm@uppsala.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Almunge skola
i Uppsala kommun

Tillsyn i Almunge skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Almunge skola besöktes av Skolinspektionen den 3 och 4 september 2013.

Fakta om skolan

Verksamheten vid Almunge skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1–9 och fritidshem. Skolans ledning består av en rektor som arbetat på skolan sedan den 1 augusti 2013. Den pedagogiska personalen är uppdelad i tre arbetslag, varav ett för förskoleklass till och med årskurs 3, ett för årskurs 4–6 och ett för årskurs 7–9. Skolan har 376 elever varav 23 i förskoleklass. I skolans fritidshem är 70 elever inskrivna.

Kunskapsresultat

Av den nationella statistiken avseende läsåret 2011/12 framgår att det i årskurs 3 var mellan 96 och 100 procent av eleverna som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i respektive ämne. I årskurs 6 var det mellan 90 och 100 procent av eleverna som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i respektive ämne. För årskurs 9 var det genomsnittliga meritvärdet samma år 201,1 i jämförelse med rikets 211,4. Flickornas genomsnittliga meritvärde var 213,9 och pojkarnas 188,8. Andelen elever som fått lägst betyget E i alla ämnen i årskurs 9 var samma år 76,3 procent. För riket som helhet var motsvarande siffra 77,4 procent. Andelen elever som var behöriga till yrkesprogram på gymnasiet var 79,7 procent på skolan och 87,5 procent i riket. Andelen elever som var behöriga till högskoleförberedande program var 79,7 procent på skolan och 86,5 procent i riket.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmet arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Almunge skola påvisar många och allvarliga brister inom ett stort antal av de områden som omfattas av tillsynen.

Det pedagogiska ledarskapet på skolan har under lång tid varit svagt och det saknas grundläggande strukturer och rutiner för arbetet inom flera av de områden som rektor enligt författningarna har ett särskilt utpekat ansvar för. Skolinspektionen bedömer att skolan präglas av låga förväntningar på eleverna.

Lärarna brister i sin förmåga att anpassa undervisningen och att stimulera elevernas lust att lära. Den undervisning som bedrivs vid skolan utgår inte från elevernas behov och förutsättningar och särskilt stöd ges inte i den omfattning och i de former som eleverna behöver och har rätt till. Bristerna i dessa processer ger påtagliga negativa konsekvenser vad gäller kunskapsresultaten, i synnerhet för pojkarna där kunskapsresultaten är mycket låga.

Det finns inget fungerande systematiskt kvalitetsarbete vid skolan och lärarna har därmed inte fått tillräckligt stöd för att utveckla undervisningen. Ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Det är rektorn som pedagogisk ledare som har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. För att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att utveckla utbildningen krävs det en samlad analys av kunskapsresultaten utifrån skolövergripande sammanställningar. Det behövs även göras analyser av till exempel skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Skolinspektionens tillsyn visar vidare att det finns brister i elevernas trygghet och studiero. Särskilt allvarligt är att det av Skolinspektionens enkät framgår att en hög andel av eleverna är rädda för någon vuxen vid skolan. Det förekommer kränkande behandling på skolan och i många klasser är studieron bristfällig.

Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att många av de brister som påtalades vid tillsynen 2005 fortfarande kvarstår (se beslut med dnr 53-2204:2933).

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna svarar för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer.
- Se till att lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Se till att lärarna ger de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Variation av undervisningen och positiva förväntningar

Enligt läroplanen ska lärarna se till att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Lärarna ska vidare stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.

Av Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurs 5 och årskurs 9 framgår att eleverna anser att variationen i undervisningen är bristfällig och att den i huvudsak består av genomgångar i helklass där de antecknar och sedan utför enskilt arbete. Eleverna anger vidare att enskilt arbete i huvudsak innebär att de läser texter och svarar på frågor i en lärobok alternativt löser matematiska problem i en lärobok. Eleverna anser inte att lärarna "peppar" dem eller visar tilltro till att de kan klara mer utmanande uppgifter. I intervju med lärare och med elevhälsan framkommer att de har låga förväntningar på elevernas prestationer. Även rektor säger att hon har uppmärksammat att lärarnas förväntningar på elevernas prestationer är lågt ställda. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i huruvida eleverna får prova på olika arbetssätt och arbetsformer samt att lärarna inte stärker eleverna vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.

Anpassning av undervisningen

Enligt skollagen och läroplanen ska undervisningen anpassas efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Lärarna uppger i Skolinspektionens intervju att det är svårt att hinna med att anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov. Enligt lärarna är det ofta de elever som har lätt för ett ämne som får mindre stimulans eftersom lärarna fokuserar på de elever som behöver stöd för att nå upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås. I lärarintervjun anger lärarna att de inte vet hur de ska gå tillväga för att anpassa undervisningen. Skolans rektor håller med om att det inte finns fungerande rutiner för att säkerställa att anpassning

av undervisningen sker. Rektorn uppger vidare att hon ännu inte bildat sig någon uppfattning om hur undervisningen bedrivs i praktiken. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i anpassningen av undervisningen.

Lärares förmåga att stimulera eleverna

Enligt skollagen ska lärarna ge de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av Skolinspektionens elevintervju framgår att eleverna anser att de inte får den stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Eleverna anser inte att de uppgifter de får kan lösas på sådant sätt att de kan ge högre betyg än E. De elever som snabbt blir klara med uppgiften hänvisas ofta till att läsa i sin bänkbok eller får andra uppgifter som inte har direkt koppling till det aktuella arbetsområdet, som till exempel att lösa korsord. Lärarna anger i intervju att det är svårt att stimulera alla elever när de undervisar så stora elevgrupper och att målet med undervisningen är att alla elever ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Lärarna beskriver att de har svårt att stimulera de som är duktiga och att dessa elever får klara sig själva i stor utsträckning. I lärarintervjun uttrycker en lärare att *"det är ett omänskligt uppdrag att ge alla elever stöd och stimulans att nå så långt som möjligt. Ingen som har jobbat på golvet skulle föreslå något sådant"*. I Skolinspektionens elevenkät för årskurs 9 hösten 2012 har eleverna fått påståendet *"Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer"* och 33 procent av eleverna har svarat *"stämmer ganska dåligt"*. Utifrån detta bedömer Skolinspektionen att det finns brister i lärarnas förmåga att stimulera de elever som med lätthet når de kunskapsmål som minst ska uppnås.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt läroplanen ska eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

I intervju med elever på skolan framkommer att de har ett mycket begränsat inflytande över undervisningen och de menar att *"läraren bestämmer allt"*. I intervju med lärarna framkommer att de anser att de inte ger eleverna möjlighet att medverka i planeringen av undervisningen i någon stor utsträckning, men att det förekommer att eleverna får bestämma hur de ska redovisa sina kunskaper. Resultaten från Skolinspektionens enkäter hösten 2012 för elever i årskurs 9 visar även de på bristande elevinflytande. I enkäten fick eleverna påståendet *"Det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska arbeta med på lektionerna"* svara 39 procent av eleverna *"stämmer helt och hållet"* och 35 procent svarade *"stämmer ganska bra"*. Även Uppsala kommuns egna enkätsvar för årskurs 8 våren 2013 visar på brister i elevinflytandet. I denna enkät fick eleverna påståendet *"I min klass är eleverna med och bestämmer hur vi ska arbeta med olika skoluppgifter"* och 52,8 procent av eleverna gav jakande svar. Skolans rektor har ingen kännedom om hur man på skolan arbetar med elevernas inflytande och delaktighet. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i elevernas reella inflytande.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser elevernas reella inflytande över undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

Lgr 11, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det finns ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolan och fritidshemmet.
- Se till att författningarna följs om åtgärder vidtas för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero och för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.
- Se till att utbildningen utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

- Se till att det vid skolenheten genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.
- Se till att det för varje verksamhet finns för en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas upp i efterföljande års plan.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Om åtgärder vidtas för att komma tillrätta med ordningsstörande beteende ska författningarna följas och åtgärderna dokumenteras.

Enligt de elever i årskurs 9 som Skolinspektionen intervjuat har de inte medverkat i att utarbeta ordningsreglerna och de kan heller inte ange vilka regler som gäller på skolan. Förra rektorn har inför Skolinspektionens tillsyn i sin dokumentation redogjort för speciella ordningsregler för matsal och salar som är speciellt anpassade till undervisning i kemi, fysik och biologi. Dessa speciella regler känner inte eleverna till.

Vid intervjuer med lärare och elever framkommer att det händer att skolan vidtar åtgärder för att komma tillrätta med ordningsstörande beteende, exempelvis i form av utvisning ur undervisningslokalen. Lärarna uppger att denna typ av åtgärder inte dokumenteras. Rektorn anger att det inte finns några rutiner för dokumentation vid disciplinära åtgärder vid skolan. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans arbete med ordningsregler samt med dokumentationen gällande åtgärder vid ordningsstörande beteende.

Trygghet och studiero

I skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras trygghet och studiero i sin skolmiljö.

I elevintervjuer, lärarintervju och intervju med elevhälsan framkommer att det är bristande studiero (såsom hög ljudnivå eller att ordningsregler inte följs) i ett antal klasser och att skolan har haft svårt att komma tillrätta med detta. I Skolinspektionens enkät hösten 2012 har eleverna fått påståendet "*I min skola finns det personal som jag är rädd för*" och där har 12 procent av eleverna i årskurs 9 svarat "*stämmer helt och hållet*" och 10 procent svarat "*stämmer ganska bra*". To-

talt är det elva elever i årskurs 9 som enligt enkätsvaren kände sig rädda för någon vuxen på skolan. Resultaten från Skolinspektionens enkät hösten 2012 för elever i årskurs 5 stärker denna bild. Under lärarintervjun redogjorde Skolinspektionen för dessa enkätresultat. I intervju med lärare framgår att det under föregående läsår uppstod omständigheter som gjorde att några elever i årskurs 9 hamnade i konflikt med en lärare. Lärarna ansåg då att den konflikten under föregående läsår endast till viss del kunde vara förklaringen till dessa svarsresultat och att det även måste finnas andra faktorer som påverkat utfallet. Skolinspektionen samlade bedömning är att alla elever inte känner sig trygga i skolan och att det i vissa klasser inte råder studiero.

Kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det på skolenheten genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Signaler om kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas upp i efterföljande års plan.

Av förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling framgår att planerna ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Skolinspektionen har under 2012 och 2013 tagit emot tre anmälningar om kränkande behandling på skolan. Dessa anmälningsärenden hanteras av förra rektorn som avslutande sin tjänst på skolan under sommaren 2013 men som fortfarande är anställd av Uppsala kommun. Den nuvarande rektorn känner till att det finns anmälningar men inte vilka elever eller klasser som berörs. I intervju framkommer att inte heller lärarna känner till dessa anmälningar, inklusive lärare som undervisar i berörda klasser. Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling ska baseras på faktiska omständigheter på skolan och syftar till att åtgärda uppkomna risker. Skolan har tre aktuella anmälningar om kränkande behandling som inte varit en del av skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling för eleverna. Vidare framkommer det i intervju med skolans rektor att anmälan av kränkande behandling till huvudmannen inte alltid skett.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Enligt skolans rektor är denna plan gemensam för skolan och fritidshemmet. En-

ligt skollagen ska det för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som, efter en kartläggning av verksamheten, anger vilka åtgärder som behöver vidtas och hur de ska följas upp. Att ha en plan mot kränkande behandling som är gemensam för flera verksamheter är fullt möjligt. Det måste då tydligt framgå av planen vilka åtgärder som avser vilken av verksamheterna. Enligt Skolinspektionens bedömning framgår det inte av skolans plan mot kränkande behandling, vilka av de redovisade åtgärderna som avser skolan och vilka som avser fritidshemmet. I skolans plan mot kränkande behandling saknas även en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Av skolans plan mot kränkande behandling framgår att eleverna inte varit delaktiga i upprättandet av planen. Utifrån detta är Skolinspektionens samlade bedömning att det finns brister i skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser arbetet med trygghet och studiero samt med arbetet för att motverka kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 3, 5, 6, 24 §§, 6 kap 6-8 och 10 §§ skollagen, förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Särskilt stöd

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att utredningen av elevers behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan.
- Säkerställa att rektor fattar beslut om enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav.
- Se till att åtgärdsprogrammen beslutas av rektorn och att det där anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande.

Motivering

Särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska nås ska elevens behov av särskilt stöd utredas. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska ske i samråd med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Av skollagen framgår vidare att rektor ska fatta beslut om enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång.

I samtal med rektor, lärare och personal från elevhälsan på skolan framkommer att det finns elever på skolan som är i behov av särskilt stöd, men som inte får detta. I samtal med elevhälsan framgår att mentorerna har ansvar för att utreda behovet av särskilt stöd och att elevhälsan kopplas in först *efter* att deras utredning är klar. Rektor bekräftar att rutinerna för utredningar och utarbetandet av åtgärdsprogram inte fungerar. På skolan finns en särskild undervisningsgrupp som heter SMILE med elever som av olika anledningar inte deltar i den ordinarie undervisningen. Enligt rektor har beslut om placeringen av dessa elever i SMILE inte alltid skett i enlighet med författningarnas krav. Detta gäller även för de elever som har anpassad studiegång. Skolinspektionens samlade bedömning är därmed att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för den elev som har behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov framgå samt vilka åtgärder som vidtas och hur de ska följas upp. Åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas löpande.

I Skolverkets allmänna råd om arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd (SKOLFS 2013:8) betonas vikten av att åtgärderna i åtgärdsprogrammet är konkreta och kopplade till kunskapsmålen i läroplanen och till kunskapskraven. Målen behöver även vara möjliga att följa upp och utvärdera. Med följa upp avses ansvarig skolpersonals kontinuerliga arbete med att bedöma om det egna arbetssättet är effektivt eller om det behöver förändras. Med utvärdering avses en systematisk analys och helhetsbedömning av hur kunskapsmålen har uppnåtts och hur åtgärderna fungerat.

Skolinspektionen har i dokumentstudier konstaterat att elevens behov av särskilt stöd inte framgår av åtgärdsprogrammen. De åtgärder som vidtas i skolans åtgärdsprogram är inte konkret kopplade till kunskapsmål eller kunskaps-

krav utan är av övergripande art, exempelvis "*arbeta i liten grupp*" och "*extra matte på profiltiden*". I de uppföljningar av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att även uppföljningen är på en övergripande nivå och inte heller är kopplade till de angivna åtgärderna.

Eftersom de åtgärder som formulerats i åtgärdsprogrammet inte är kopplade till kunskapsmålen för ämnet kan effekterna av åtgärderna inte utvärderas. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram och uppföljning av dessa.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska eleven få omdömen i de ämnen som eleven undervisas i. Av skollagen framgår vidare att det i den individuella utvecklingsplanen ska ges omdömen av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven samt att det i den individuella utvecklingsplanen ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Av Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16) framgår att det finns möjlighet att undervisa ämnesövergripande i exempelvis naturorienterande (NO) eller samhällsorienterade (SO) ämnen. Vid en ämnesövergripande undervisning är det dock viktigt att eleven får omdömen i varje enskilt ämne utifrån kunskapskraven. Undantag från detta är undervisningen i SO och NO i årskurserna 1–3 i grundskolan.

I de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av har omdömen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterade ämnen skrivits för årskurs 5. Omdömen skulle istället ha givits i varje enskilt ämne eftersom det finns kunskapskrav i biologi, fysik och kemi, respektive samhällskunskap, historia, religion och geografi. I de individuella utvecklingsplanerna ska fokus ligga på vilka insatser skolan ska göra för att eleven ska utvecklas. I skolans individuella utvecklingsplaner ligger fokus istället på elevens insatser. I en av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av finns tre uppsatta mål där eleven ska genomföra tre insatser. Under rubriken "Skolan ska ge följande stimulans och stöd" står inget skrivet. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser omdömen och insatser i de individuella utvecklingsplanerna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och fritidshemmet samt verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Se till att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Se till att rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Pedagogiskt ledarskap

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet ledas och samordnas av en rektor. Enligt läroplanen har rektor ett särskilt ansvar för en rad områden som exempelvis ett aktivt elevinflytande och samordning av undervisningen. Av läroplanen framgår vidare att rektor har även det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas mot de nationella målen med utbildningen.

Skolinspektionens utredning visar att bristen på pedagogiskt ledarskap lett till en brist på samsyn vad gäller värdegrundsarbete och kunskapssyn på skolan. Vidare visar utredningen att arbetslagen har under lång tid haft stort utrymme för att utvecklas i olika riktningar utan att rektor lett och samordnat arbetet. Lärarna beskriver i intervju hur det funnits brister i rektors ledarskap; *"vi har fått lösa det mesta själva"*. Synen på skolans uppdrag varierar mellan olika lärare vilket framkommer i samtal med lärare under verksamhetsbesök och i intervju med lärare. Rektor verifierar att det inte finns fungerande rutiner för hur rektor arbetar med pedagogisk samordning i fråga om exempelvis att verksamheten inriktas på de nationella målen. Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i det pedagogiska ledarskapet på skolan.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det sker i medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

Att kvalitetsarbetet är systematiskt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. (SKOLFS 2012:98)

I lärarintervjun framkommer att det förekommer utvecklingsinsatser på skolan men att de följts upp. I intervju med såväl lärare som rektor framkommer att kunskapsresultaten inte följts upp och analyserats och att det inte finns någon dokumentation av det utvecklingsarbete som bedrivs.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister i det pedagogiska ledarskapet samt i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att skolan har rutiner för bevakning av att eleverna fullgör sin skolgång.
- Se till att skolan vid omfattande frånvaro arbetar aktivt för att få eleven till skolan.

Motivering

Enligt skollagen ska skolan ha rutiner för bevakning av att eleverna fullgör sin skolgång samt ha rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen. Vidare ska skolan arbeta aktivt för att få elever med långvarig frånvaro tillbaka till skolan.

Skolinspektionens utredning visar att det i Almunge skola finns ett system för frånvarorapportering som innebär att ett sms eller mejl skickas till vårdnadshavare efter varje avslutad skoldag, om eleven i fråga varit frånvarande. Detta förutsätter att all undervisande personal dagligen rapporterar frånvaro i systemet. Enligt rektor fungerar inte systemet i praktiken eftersom alla lärare inte fyller i frånvaron dagligen. Vid skolan finns inget aktivt arbete för att arbeta med elever med hög frånvaro vilket framgår i samtal med såväl rektor som elevhälsa.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans frånvarohantering. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

7 kap. 22 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Jennie Runesson
Föredragande

Bilaga:
Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.